

Žákova práce s různými typy textů (podíl navštívených hodin s výskytem jevu)

Posuzovaný jev	ZŠ	SŠ	Celkem
Žáci pracují s texty z učebnice nebo z čítanky.	65 %	41 %	58 %
Žáci pracují s autentickými (neučebnicovými, nečítankovými) texty.	55 %	63 %	58 %
Žáci pracují se sadami různých textů k tématu/úkolů.	32 %	31 %	31 %

Tři typy činností žáků vztahující se k práci s textem se objevovaly v hodinách nejčastěji – vyhledání informace v textu, identifikace sdělení v textu a odvození informace, která není v textu přímo uvedena (viz tabulka č. 5 a č. 6). Méně často se v hodinách objevily náročnější úkoly, jako například žákova hlubší analýza textu, rozbor struktury textu, převyprávění textu, hodnocení obsahu a formy textu a další.⁸ Absence takových úkolů je z hlediska rozvoje čtenářských dovedností jednoznačně nevyužitou příležitostí. Dále se také ukazuje, že:

- Aprobovaní učitelé pro daný předmět využívají v hodině významně více čtenářských činností žáka než učitelé neaprobovaní, a to včetně hodnocení obsahu a formy textu (naopak délka praxe učitele není významným diferencujícím faktorem počtu činností vztahujících se k práci žáka s textem).
- Český jazyk a literatura je podle očekávání předmět, ve kterém žáci vykonávají jak vyšší počet činností, tak náročnější úkoly vztahující se k práci s textem, a to včetně hodnocení obsahu a formy textu. Častější je práce s texty také ve výuce cizího jazyka a výchovy k občanství. Naopak situace spojené s rozvojem čtenářské gramotnosti žáků jsou méně časté především v matematice, dále pak ve fyzice, chemii, odborných předmětech a zeměpise. Zde existuje významný potenciál pro rozvoj čtenářské gramotnosti zařazením vhodných činností pro práci s textem při respektování vzdělávacích cílů daných vzdělávacích oborů.

Obdobná zjištění přineslo také šetření čtenářské gramotnosti ve školním roce 2015/2016 – s tím rozdílem, že v aktuálním hodnocení se různorodé činnosti žáka vyskytly ve vyšším podílu navštívených hodin.

8 Analogické poznatky týkající se četnosti využití různých činností žáků poskytují také odpovědi v učitelském dotazníku.

